

ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ: είδη αναλφαβητισμού, αίτια, συνέπειες και τρόποι αντιμετώπισης

1. Η στατιστική του αναλφαβητισμού

800 εκατ. άνθρωποι παγκοσμίως δεν ξέρουν να διαβάσουν και να γράψουν ένα απλό κείμενο σε μία έστω γλώσσα

Σύμφωνα με τον ΟΗΕ ως αναλφαβητισμός ορίζεται η ανικανότητα ανάγνωσης και γραφής ενός απλού κειμένου σε μια έστω γλώσσα. Η Ελλάδα θεωρεί αναλφάβητο όποιον δεν έχει ολοκληρώσει τις σπουδές του στο εξατάξιο δημοτικό σχολείο. Η Διεθνής Ημέρα για την Εξάλειψη του Αναλφαβητισμού καθιερώθηκε με πρωτοβουλία της UNESCO στις 8 Σεπτεμβρίου του 1965 κατά τη διάρκεια της Συνόδου της Τεχεράνης και από το 1966 τιμάται κάθε έτος στη συγκεκριμένη ημερομηνία.

Στην εποχή της φεουδαρχικής κοινωνίας η ικανότητα γραφής και ανάγνωσης αποτελούσε αξία που χαρακτήριζε αποκλειστικά την αριστοκρατία και σε μικρότερο βαθμό τον κλήρο. Ο αναλφαβητισμός άρχισε να εμφανίζεται ως πρόβλημα με την επινοήση της τυπογραφίας τον 15ο αιώνα. Η πρώτη σημαντική μείωση του αναλφαβητισμού συνοδεύτηκε με την μετάφραση της Βίβλου στις διάφορες γλώσσες - διαλέκτους για τη διάδοση του Χριστιανισμού.

Στη συνέχεια, τα διάφορα επαναστατικά πολιτικά κινήματα, όπως η γαλλική επανάσταση, και ο εκβιομηχανισμός συνέβαλαν στην περαιτέρω μείωση του αναλφαβητισμού από τα τέλη του 18ου μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα. Όμως, οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα εμπόδιζαν τη συνέχιση της πτωτικής πορείας του αναλφαβητισμού. Έτσι, η κλιμάκωση της προσπάθειας για την μείωση του αναλφαβητισμού άρχισε να θεμελιώνεται μετά το πέρας του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου.

Τα πρώτα επίσημα στοιχεία που δημοσίευσε ο ΟΗΕ το 1957 έδειξαν ότι περίπου το 44% το παγκόσμιο πληθυσμού διερχόταν από αναλφαβητισμό. Το 1978 το ποσοστό έπεσε στο 32,5%, το 1990 στο 27%, ενώ το 1998 στο 16%. Όμως, η μελέτη του ΟΗΕ που δημοσιεύθηκε το 1998 τόνισε την εκτίμηση ότι το ποσοστό του αναλφαβητισμού θα αυξανόταν κατά τη διάρκεια του πρώτου μισού του 21ου αιώνα διότι μόλις το 1/4 των παιδιών στον πλανήτη πήγαιναν σχολείο σε κανονικούς ρυθμούς στα τέλη του 20ου αιώνα.

Σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία της UNESCO, 799 εκατ. άτομα ηλικίας άνω των 15 ετών σε παγκόσμιο επίπεδο χαρακτηρίζονται ως αναλφάβητοι σύμφωνα με τον ορισμό του ΟΗΕ. Το γυναικείο φύλο εμφανίζει μεγαλύτερη τάση προς τον αναλφαβητισμό, καθώς αποτελεί τα 2/3 του συνόλου.

Το φαινόμενο του αναλφαβητισμού μειώνεται με την άνοδο του κατά κεφαλήν εισοδήματος. Αρκεί να αναφερθεί ενδεικτικά ότι σε περιοχές που το κατά κεφαλήν εισόδημα είναι κατώτερο των 600 δολαρίων ετησίως το ποσοστό του αναλφαβητισμού ανέρχεται στο 45% κατ' ελάχιστο, ενώ σε αυτές που είναι ανώτερο των 12,600 πέφτει στο 4% κατά μέγιστο. Συνεπώς, οι φτωχές περιοχές ρέπουν προς τον αναλφαβητισμό.

Τα υψηλότερα ποσοστά αναλφαβητισμού εμφανίζονται στις υποανάπτυκτες περιοχές της Αφρικής, Ασίας και Λατινικής Αμερικής, ενώ τα χαμηλότερα στις πιο τεχνολογικά προηγμένες περιοχές του πλανήτη - Νότια Αμερική, Ευρώπη, Ιαπωνία και Αυστραλία. Αρκεί να αναφερθεί ενδεικτικά ότι το γενικό ποσοστό του αναλφαβητισμού σε ΗΠΑ και Καναδά είναι περίπου 1%, ενώ στην Αφρικανική ήπειρο ανέρχεται στο 59%. Επίσης, αξίζει να αναφερθεί ότι το 45% του παγκόσμιου αναλφαβητισμού μαστίζει Κίνα και Ινδία.

Τρεις μέθοδοι ακολουθούνται για την μείωση του επιπέδου του αναλφαβητισμού. Η εκπαίδευση των ενηλίκων δίνει τη δυνατότητα σε άτομα που δεν είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν σχολείο κατά τη διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας να συμμετάσχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα ώστε να αποκτήσουν τις βασικές ή και περισσότερες γνώσεις.

Η θέσπιση δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος με υποχρεωτική διάρκεια παρακολούθησης για τα παιδιά αποτελεί την αιχμή του δόρατος για την δραστική αντιμετώπιση του αναλφαβητισμού, καθώς διασφαλίζει την εξάλειψη - μείωση στις μελλοντικές γενιές.

Η χρησιμοποίηση των ειρηνευτικών δυνάμεων - κυανόκρανοι - του ΟΗΕ για την μετάδοση βασικής εκπαίδευσης στους κατοίκους περιοχών που έχουν ταλαιπωρηθεί από πολεμικές συγκρούσεις. Επίσης, στο ίδιο πλαίσιο εντάσσονται και οι προσπάθειες που καταβάλλουν οι μη κυβερνητικές οργανώσεις σε περιοχές που μαστίζονται από πείνα και εξαθλίωση.

Στη σημερινή εποχή παράλληλα με την κλασική έννοια του αναλφαβητισμού έχει εισαχθεί και το φαινόμενο του τεχνολογικού - ψηφιακού αναλφαβητισμού, καθώς ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και το διαδίκτυο έχουν κατακλύσει τη σύγχρονη ζωή. Η στοιχειώδης ικανότητα διαχείρισης του τεράστιου όγκου πληροφοριών που διοχετεύεται μέσω των τεχνολογικών - ψηφιακών επιτευγμάτων αναδεικνύεται σε γνώση μείζονος σημασίας όμοια με αυτή της γραφής και ανάγνωσης. Μετά την πάροδο μερικών δεκαετιών ή ετών ο ορισμός του αναλφαβητισμού είναι ιδιαιτέρως πιθανό να εμπεριέχει την έλλειψη γνώσης διαχείρισης αρχείου στον ηλεκτρονικό υπολογιστή ή την άγνοια χρησιμοποίησης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο διαδίκτυο.

Παρακάτω παρατίθενται τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από τα πρόσφατα στοιχεία της UNICEF σχετικά με τον αναλφαβητισμό παγκοσμίως.

- 799 εκατ. αναλφάβητοι υπάρχουν παγκοσμίως, αποτελώντας περίπου το 25% του πληθυσμού ηλικίας άνω των 15 ετών
- Τα 2/3 των αναλφάβητων είναι γυναίκες
- Το 98% των αναλφάβητων εστιάζεται στις υποανάπτυκτες και αναπτυσσόμενες χώρες
- Το 49% του πληθυσμού των υποανάπτυκτων χωρών είναι αναλφάβητοι
- Στην Αφρική οι αναλφάβητοι αποτελούν το 59% του πληθυσμού της
- Το 45% των αναλφάβητων εστιάζεται σε Κίνα και Ινδία
- Στην περιοχή της υποσαχάριας Αφρικής οι εγγραφές στα σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης έχουν μειωθεί από 58% σε 50% κατά την περίοδο 1980 - 2001
- Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας 6-11 ετών που δεν πηγαίνουν στο σχολείο είναι 15% στις αναπτυσσόμενες χώρες, ενώ στις υποανάπτυκτες ανέρχεται στο 45%

- Περίπου το 50% των αναλφάβητων εμφανίζεται σε περιοχές που διαθέτουν λιγότερο διαδεδομένες γλώσσες - διαλέκτους

- Σε περιοχές με ετήσιο κατά κεφαλήν εισόδημα κάτω των 600 δολαρίων το ποσοστό του αναλφαβητισμού ανέρχεται σε 45% κατ' ελάχιστο

- Οι περιοχές όπου το ετήσιο κατά κεφαλήν εισόδημα είναι μεταξύ 600 και 12,600 δολαρίων το ποσοστό του αναλφαβητισμού κυμαίνεται μεταξύ 5% και 45%

- Σε περιοχές με ετήσιο κατά κεφαλήν εισόδημα άνω των 12,600 δολαρίων το ποσοστό του αναλφαβητισμού πέφτει στο 4% κατά μέγιστο

Πηγές: ΟΗΕ, UNESCO & World Bank

Διονύσης Πολυχρονόπουλος, εφ. *Καθημερινή* 6-9-2006

2. Ο νέος αναλφαβητισμός

Σοκ προκάλεσαν τα αποτελέσματα μιας πεντάχρονης έρευνας που έγινε στις ΗΠΑ, τα οποία αποκαλύπτουν ότι 40 εκατ. Αμερικανοί είναι αναλφάβητοι. Το ίδιο σοκ είχε προκαλέσει και στη Γαλλία πριν από λίγα χρόνια η ανακάλυψη ότι το 20% των ενηλίκων αλλά και των νέων παρουσίαζε μεγάλες δυσκολίες στον χειρισμό της γραπτής γλώσσας.

Και στην Ελλάδα; Ενώ ήδη, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή (2001), οι πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ-ΤΕΙ) έφτασαν στον αριθμό-ρεκόρ 1.265.168, περίπου 4 εκατομμύρια κάτοικοι ηλικίας 16 ετών και άνω, κοντολογίς ο ένας στους δύο, δεν έχουν ολοκληρώσει το υποχρεωτικό 9χρονο σχολείο (Δημοτικό- Γυμνάσιο).

Ωστόσο τα τελευταία χρόνια μια «άλλη» μορφή αναλφαβητισμού έρχεται να πυκνώσει τις παλιές στρατιές των οργανικά αναλφάβητων με νέο αίμα. Σε χιλιάδες μαθητές, οι οποίοι ολοκληρώνουν τις γυμνασιακές και λυκειακές σπουδές τους, παρατηρούνται σοβαρά προβλήματα κατανόησης ενός κειμένου, αδυναμία να εκφραστούν για κάποιο ζήτημα, να συντάξουν μια ολοκληρωμένη πρόταση στο χαρτί, να συνδυάσουν τις γνώσεις που έχουν λάβει προκειμένου να εξηγήσουν ένα απλό φυσικό φαινόμενο ή ένα κοινωνικό ή ιστορικό γεγονός.

Είναι σαφές ότι η επιμονή στο εξεταστικοκεντρικό σχολείο δεν αποτελεί παρά τη νεκρολογία της επαφής του μαθητή με την ουσία της γνώσης. Γιατί, βέβαια, αν παρατηρήσει κανείς τη σχέση του περιεχομένου των μαθημάτων, της μεθόδου και των πρακτικών ελέγχου, θα διαπιστώσει εύκολα ότι η σύνθεσή τους, την ίδια στιγμή που μεταλλάσσει τη μαθησιακή διαδικασία σε μεθοδολογική εκγύμναση, δημιουργεί ένα εκρηκτικό μείγμα που μπορεί και να αναστείλει ακόμη και μορφές προσαρμοστικότητας στη μάθηση.

Η κρατούσα αντίληψη για την Παιδεία προσπαθεί να πείσει ότι η μόνιμη και σταθερή απασχόληση ανήκει στο παρελθόν και καλεί σε συμφιλίωση με την απασχολησιμότητα. Η αντίληψη αυτή επιβαρύνεται με την πρόσδοση ενός εργαλειακού χαρακτήρα στη γνώση, καθώς ταυτίζει τις έννοιες μόρφωση και επανεκπαίδευση με την παροχή γνώσεων και δεξιοτήτων χρηστικού χαρακτήρα, δηλαδή άμεσα εφαρμόσιμων στην αγορά εργασίας. Με άλλα λόγια το σημερινό σχολείο, αντί να εξοπλίζει τους μαθητές με κριτήριο για να ερμηνεύουν και να καλυτερεύουν τη ζωή, τυποποιεί, «συσκευάζει» και παραδίδει μια πληθώρα άψυχων, ξεκάρφωτων και συχνά αχρείαστων γνώσεων, σαν εμπόρευμα για κατανάλωση στις εξετάσεις ή σε μια θέση εφήμερης «απασχόλησης».

Ελένη Νικολαΐδου, εφ. *Το Βήμα*, 11-8-2010

3. Ο ψηφιακός αναλφαβητισμός

Ποιο είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα της σύγχρονης Ελλάδας; Δυστυχώς, ο αναλφαβητισμός. Οχι όμως ο παλιός «κλασικός» αναλφαβητισμός που σχετίζεται με την ικανότητα γραφής και ανάγνωσης, αλλά ο νέος ψηφιακός αναλφαβητισμός που συνδέεται με τη δυνατότητα χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας και πληροφόρησης.

Αυτή είναι η νέα μάστιγα του 21ου αιώνα που απειλεί τους λαούς που θα χάσουν το τρένο της ψηφιακής εποχής. Γιατί σήμερα, περισσότερο απ' οποιαδήποτε άλλη περίοδο στην ανθρώπινη ιστορία, ισχύει ότι «γνώση σημαίνει δύναμη». Δύναμη οικονομική, πολιτική, αλλά και ισχύς γεωπολιτική. Όσοι δεν το κατανοούν απλά θα παραμείνουν στα μέτρα του περασμένου αιώνα.

Ήδη, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, περίπου το μισό της αύξησης της παραγωγικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση την τελευταία πενταετία οφείλεται στη χρήση των τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών. Αντιστοίχως και στην Κίνα η αναπτυξιακή έκρηξη της τελευταίας εικοσαετίας δεν οφείλεται μόνο στο χαμηλό κόστος της εργασίας αλλά και στην ικανότητα της κινεζικής κοινωνίας να αφομοιώνει ταχύτατα τα νέα δεδομένα της γνώσης και να τα ενσωματώνει στη μεγάλη παραγωγή.

Ωστόσο στην Ελλάδα του 2009 η πραγματικότητα είναι απογοητευτική: όχι μόνο βαθμολογείται «κάτω από τη βάση» στην ικανότητα παραγωγής και αφομοίωσης της γνώσης αλλά, καθώς δείχνουν οι τελευταίες έρευνες, η πλειονότητα του πληθυσμού δεν έχει τον στοιχειώδη «αλφαβητισμό» για να καταλάβει και να χρησιμοποιήσει τα σύγχρονα τεχνολογικά εργαλεία του γραπτού λόγου. Στην Ελλάδα του 2009 τα δύο τρίτα του πληθυσμού συνεχίζουν να θεωρούνται «ψηφιακά αναλφάβητοι»- ποσοστό σχεδόν διπλάσιο από τον μέσον όρο της Ευρώπης.

Αυτό το «χάσμα» με τις σύγχρονες απαιτήσεις αντικατοπτρίζεται σε τρεις βασικούς δείκτες: Πρώτον, στη χρήση του Διαδικτύου: το 66% των Ελλήνων δεν χρησιμοποιεί τακτικά το Διαδίκτυο, έναντι του 44% του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Σημαντικό είναι και το χάσμα μεταξύ του μέσου πληθυσμού και συγκεκριμένων ομάδων: στους μη χρήστες συγκαταλέγονται κυρίως τα άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, οι οικονομικά ανενεργοί και οι ηλικιωμένοι.

Δεύτερον, στη διαθεσιμότητα και ταχύτητα των ευρυζωνικών συνδέσεων. Χαρακτηριστικά σημειώνεται ότι στην Ελλάδα καλύπτεται μόνο το 55% του πληθυσμού της περιφέρειας και οι ταχύτητες θεωρούνται συγκριτικά χαμηλές. Και, τρίτον, στις «ψηφιακές δεξιότητες», δηλαδή στην ικανότητα να αξιοποιούνται τα ψηφιακά εργαλεία στην καθημερινή εργασία και στις προσωπικές ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου.

Από την άλλη, αυτό το μεγάλο πρόβλημα ίσως να μπορεί να σημαίνει και μια από τις μεγαλύτερες ευκαιρίες της Ελλάδας του 2010: Η ταχεία ανατροπή του δείκτη ψηφιακού αναλφαβητισμού στη χώρα μπορεί να σημαίνει πρωτόγνωρη αύξηση της παραγωγικότητας και στον ιδιωτικό και στον δημόσιο τομέα. Τα οφέλη από μια τέτοια αλλαγή μπορούν να είναι της τάξεως των δεκάδων δισεκατομμυρίων, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές εκτιμήσεις. Κάθε ποσοστιαία μονάδα του πληθυσμού που θα απελευθερώνεται από το σκοτάδι του αναλφαβητισμού μπορεί να δρα πολλαπλασιαστικά στην αύξηση του εθνικού προϊόντος, στη μείωση των ελλειμμάτων και του χρέους, στη βελτίωση της ζωής όλων μας. Και αυτή είναι μια πολύ μεγάλη ευκαιρία για να την αφήσουμε να πάει χαμένη.

Γιάννης Γιανναράκης, εφ. Το Βήμα, 10-1-2010

4. Το νέο πρόσωπο του αναλφαβητισμού

Η αυριανή ημέρα, που έχει ανακηρυχθεί ως Παγκόσμια Ημέρα για την εξάλειψη του αναλφαβητισμού, βρίσκει τη χώρα μας να έχει κάνει τα τελευταία χρόνια σημαντικά βήματα για την επίλυση του προβλήματος, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι η υπάρχουσα κατάσταση είναι αυτή που οι καιροί απαιτούν. Ειδικότερα, στην Ελλάδα και σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, σήμερα 77.200 νέοι ηλικίας 19 έως 24 ετών δεν έχουν ολοκληρώσει την εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση. Το πρόβλημα, μάλιστα, οξύνεται στις ηλικιακά μεγαλύτερες κατηγορίες πληθυσμού.

Έτσι, μεταξύ 25 έως 29 ετών 101.100 άτομα δεν έχουν απολυτήριο Γυμνασίου, ενώ για την ηλικιακή ομάδα των 30 έως 44 ετών ο αριθμός ανέρχεται στα 672.900 άτομα και στην ηλικιακή ομάδα των 45 έως 64 ετών στα 1.684.200 άτομα.

Οξύτερο στις γυναίκες

Εξειδικεύοντας τα στοιχεία, παρατηρείται ότι το πρόβλημα είναι οξύτερο στις γυναίκες ηλικίας 30 ετών και άνω σε σχέση με τους άνδρες, όπου τα ποσοστά των γυναικών που δεν έχουν ολοκληρώσει την εννιάχρονη βασική εκπαίδευση είναι σαφώς υψηλότερα. Η κατάσταση αντιστρέφεται στις ηλικίες μεταξύ των 19 και 29 ετών, όπου περισσότεροι άνδρες απ' ότι γυναίκες δεν έχουν απολυτήριο Γυμνασίου. Η κατάσταση αυτή αποδίδεται στο ότι σήμερα η αγορά εργασίας προσφέρει περισσότερες «λύσεις ανάγκης» στα αγόρια, όταν έχουν χαμηλές σχολικές επιδόσεις παρά στα κορίτσια τα οποία -έστω με προσπάθεια- ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας να διευρύνονται συνεχώς και το φόβητρο της ανεργίας να προβάλλει απειλητικά -ιδίως για τους νέους- απαραίτητο είναι να δοθεί μία ακόμη ευκαιρία σε συνανθρώπους μας, που δεν έχουν τελειώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση, να καθίσουν πάλι στα θρανία, να διδαχθούν μαθήματα πρακτικά και θεωρητικά ώστε να μπορέσουν να διεκδικήσουν μία καλύτερη θέση στη ζωή. Το πρόβλημα γίνεται οξύτερο εάν αναλογισθούμε ότι η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών έχει αυξήσει τις απαιτήσεις, με αποτέλεσμα αναλφάβητος πλέον να θεωρείται όποιος δεν γνωρίζει να κάνει χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και των υπηρεσιών της πληροφορικής.

Δεύτερη Ευκαιρία

Ένας νέος θεσμός για την επίλυση του προβλήματος του αναλφαβητισμού είναι τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα σε όσους ενήλικες δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δηλαδή δεν έχουν πάρει απολυτήριο Γυμνασίου, να αναπτύξουν τις όποιες δεξιότητές τους ώστε να βρουν εργασία. «Αυτό που ζήσαμε την προηγούμενη χρονιά και είναι το κίνητρο μας για σταθερή επέκταση των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας είναι ότι οι συμπολίτες μας (εκτός των άλλων) κέρδισαν την αυτοκυριαρχία και την αξιοπρέπεια του πολίτη», τόνισε μεταξύ άλλων χθες ο υπουργός Παιδείας κ. Πέτρος Ευθυμίου.

Οι κεντρικοί στόχοι των σχολείων αυτών είναι η ανάπτυξη των δεξιοτήτων στη γλώσσα, τα μαθηματικά, την επικοινωνία, τις ξένες γλώσσες, την πληροφορική, την προετοιμασία για την εργασιακή ζωή. Το κάθε πρόγραμμα διαρκεί 18 μήνες με 21 ώρες την εβδομάδα και τα μαθήματα γίνονται από Δευτέρα έως Παρασκευή. Στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας μπορεί να συμμετάσχει κάθε νέος από 18 έως

30 ετών, που έχει απομακρυνθεί για οποιοδήποτε λόγο από την εκπαιδευτική διαδικασία χωρίς να έχει αποκτήσει απολυτήριο Γυμνασίου.

Στην Ευρώπη, σε δέκα άλλες πλην της Ελλάδος χώρες έχουν δημιουργηθεί έως σήμερα δεκατρία προγράμματα Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας. Στα σχολεία αυτά φοιτούν περίπου 4.000 μαθητές. Σημειώνεται, ότι το 2000 στα κρατικά επιδοτούμενα προγράμματα αναλφαβητισμού και γλωσσικής κατάρτισης συμμετείχαν 32.408 άτομα, η πλειονότητα των οποίων είναι παλιννοστούντες, αλλοδαποί και αθίγγανοι.

Το 21% των νέων στην Ευρώπη με πολλά κενά

Συνολικά το 21% των νέων ηλικίας 18 έως 24 ετών στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν ολοκλήρωσε την υποχρεωτική εκπαίδευση. Ειδικότερα για τις χώρες της Ε.Ε. -πλην της Ελλάδος- η κατάσταση είναι η ακόλουθη: ΒΕΛΓΙΟ 15%, ΔΑΝΙΑ 12%, ΓΕΡΜΑΝΙΑ 15%, ΣΟΥΗΔΙΑ 7%, ΙΣΠΑΝΙΑ 29%, ΓΑΛΛΙΑ 15%, ΙΡΛΑΝΔΙΑ 20%, ΙΤΑΛΙΑ 27%, ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ 19%, ΑΥΣΤΡΙΑ 12%, ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ 46% ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ 10%, ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ 20%, ΟΛΛΑΝΔΙΑ 16%

Πρόγραμμα εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων: «αγράμματοι» και όσοι δεν ξέρουν κομπιούτερ

Μία σειρά από προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων έχει δρομολογήσει η αρμόδια Γενική Γραμματεία του υπουργείου Παιδείας έως το 2006. Με στόχο να μειωθεί ο κίνδυνος κοινωνικού αποκλεισμού, οι άξονες των προγραμμάτων αυτών περιλαμβάνουν τους τομείς της εκπαίδευσης των ενηλίκων, την εκμάθηση προγραμμάτων Πληροφορικής, την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, την εξοικείωση τους σε θέματα και κοινωνικά προβλήματα, στην ανάπτυξη των προσωπικών δεξιοτήτων τους.

Ειδικότερα, στα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης οι ενήλικες εκπαιδεύονται ώστε να οργανώνουν τις ιδέες τους, να τις μετασηματίζουν σε προϊόντα και υπηρεσίες και να αποκτήσουν υψηλά επίπεδα τεχνολογικού γραμματισμού, όπως λέγεται χαρακτηριστικά η εξοικείωση με την Πληροφορική.

Ειδικότερα, για την Πληροφορική τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων αξιοποιούν το αντίστοιχο σύστημα εκπαίδευσης που υπάρχει σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες και έχουν στόχο στην εξοικείωση των ενηλίκων στην τεχνική των μέσων και στην αξιοποίηση των ηλεκτρονικών υπολογιστών στον εργασιακό χώρο. Χαρακτηριστικό είναι επίσης ότι μεταξύ άλλων υπάρχουν προγράμματα, ώστε οι γονείς να εξοικειώνονται με τη χρήση των νέων τεχνολογιών στο σπίτι.

Παρ' όλο που το «μάθε παιδί μου γράμματα» διατηρεί σταθερή την αξία του, σήμερα η εποχή μας έχει δημιουργήσει μία ακόμη μορφή αναλφαβητισμού: τον τεχνολογικό αναλφαβητισμό. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο γενικός γραμματέας εκπαίδευσης ενηλίκων κ. Χρήστος Δούκας μιλώντας στην «Κ» τόνισε ότι «ο εγγράμματος της νέας εποχής θα μπορεί να κατανοεί, να ταξινομεί και να ταξινομεί την πληροφορία είτε την έντυπη είτε την ηλεκτρονική - ψηφιακή. Είναι εκείνος που θα μπορεί να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες της πληροφορικής».

Απόστολος Λακασάς (εφ. Καθημερινή, 7-9-2001)